

Informacija o novostih, ki jih prinaša novela ZDoh-2Z

Državni zbor RS je dne 11. 3. 2022 sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2Z), ki je bil objavljen v Uradnem listu RS št. 39/2022. Zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije (22. 3. 2022) in se uporablja za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2022.

V nadaljevanju v prvem delu podajamo informacije o novostih, ki jih prinaša novela ZDoh-2Z, v drugem delu pa davčnim zavezancem podajamo usmeritve pojasnila, ki se nanaša na postopke, v katerih lahko uveljavljajo svoje pravice iz novele ZDoh-2Z.

I.

Oprostitev plačila dohodnine od družinske pokojnine (1. člen ZDoh-2Z)

Z dopolnitvijo 23. člena ZDoh-2 se na novo vzpostavlja oprostitev plačila dohodnine od družinske pokojnine po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Oprostitev plačila dohodnine od izplačil iz šolskega sklada (2. člen ZDoh-2Z)

Z dopolnitvijo 25. člena ZDoh-2 so med dohodke v zvezi z izobraževanjem, od katerih se ne plača dohodnina, dodana izplačila predšolskim otrokom, učencem, dijakom oziroma študentom iz šolskega sklada, ki je ustanovljen v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja. Do uveljavitve te določbe v ZDoh-2 ta oprostitev velja že od 1. 1. 2022 v skladu s prehodno določbo Zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-M, Ur. list RS, št. 172/21).

Ugodnosti pri določanju bonitet pri dohodkih iz zaposlitve (3. člen ZDoh-2Z)

S spremembami in dopolnitvami 43. člena ZDoh-2 se uvajajo določene izjeme oz. ugodnosti pri vrednotenju bonitet in vštevanju v davčno osnovo:

1. S spremenjenim 2.a odstavkom je določeno: če delodajalec zagotovi delojemalcu osebno motorno vozilo na električni pogon za privatne namene, je vrednost bonitete nič.
2. Z novim šestim odstavkom je določeno, da če delodajalec (gospodarska družba) delojemalcu zagotovi pravico do nakupa oz. pridobitve delnic ali deležev v tej gospodarski družbi ali tej družbi nadrejeni družbi, je vrednost bonitete 65 % vrednosti, ki se določi po splošnem pravilu iz prvega odstavka 43. člena (znesek primerljive tržne cene, zmanjšane za plačila, ki jih delojemalec plača delodajalcu), in sicer pod pogojem, da je delovno razmerje do dneva izvršitve pravice trajalo več kot eno leto in da se za to boniteto ne uveljavlja ugodnosti v zvezi s plačilom za poslovno uspešnost po 12. točki prvega odstavka 44. člena ZDoh-2.

Glede trenutka obdavčitve se uporablja četrti odstavek 43. člena ZDoh-2, to je dan, ko je pravica izvršena oz. dan, ko je delojemalec pridobil delnice oz. delež. Če delojemalec odsvoji pravico do nakupa delnic ali deleža, pa se boniteta ugotavlja na dan odsvojitve te pravice.

V dodanem sedmem odstavku je opredeljena nadrejena družba, ki je družba, ki ima neposredno v lasti večinski delež glasovalnih pravic ali večinski delež v kapitalu gospodarske družbe iz šestega odstavka tega člena.

V novem osmem odstavku pa je določeno, da se za delojemalca iz šestega odstavka 43. člena ZDoh-2 šteje oseba v delovnem razmerju z gospodarsko družbo v času zagotovitve pravice do nakupa oziroma pridobitve delnic ali deležev. Ta ugodnost se ne uporablja v primeru, če pravico do nakupa delnic ali deležev pridobi oseba, ki je večinski družbenik, tudi če je v delovnem razmerju z družbo. Večinski družbenik je družbenik, ki ima posredno ali neposredno deleže, delnice ali druge pravice v gospodarski družbi ali nadrejeni družbi, na podlagi katerih ima najmanj 10 % delež v kapitalu gospodarske družbe ali nadrejeni družbi.

Sprememba davčne obravnave odpravnine ter plačila za poslovno uspešnost (4. člen ZDoh-2Z)

V zvezi z obravnavo odpravnine, ki se ne všteva v davčno osnovo, sta spremenjeni določbi 9. in 11. točke prvega odstavka 44. člena ZDoh-2 tako, da se enako obravnava tudi odpravnina po drugih zakonih (ne zgolj po ZDR-1), katerih razlogi za odpoved oziroma prenehanje pogodbe o zaposlitvi so primerljivi z razlogi v ZDR-1.

Sprememba rešuje problematiko poklicnih vojakov, ki prejmejo odpravnino zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi na podlagi Zakona o obrambi in ne na podlagi ZDR-1 iz razlogov, ki so primerljivi razlogom, ki jih navaja ZDR-1 (iz poslovnih razlogov ali iz razloga nesposobnosti).

Z novo določbo 12. točke prvega odstavka 44. člena se spreminja davčna obravnava plačila za poslovno uspešnost. To plačilo je še vedno vezano na kriterij poslovne uspešnosti, vendar se ne obravnava več kot del plače za poslovno uspešnost po ZDR-1, saj se to plačilo po spremembi ZDoh-2Z lahko obravnava po tej točki tudi, če je izplačano v denarju ali v ugodnosti v naravi (npr. v obliki delnic). Ohranja se pogoj, da je pravica do izplačila opredeljena v kolektivni pogodbi oziroma v splošnem aktu delodajalca. Odpravlja se tudi pogoj enkratnega izplačila plačila za poslovno uspešnost v davčnem letu.

Spreminja se višina neobdavčenega dela, in sicer se upošteva, kar je za zavezanca ugodneje, do višine:

- 100 % povprečne mesečne plače (PP) zaposlenih v Sloveniji oziroma
- 100 % povprečne mesečne plače delavca, vključno z nadomestili plače, izplačanih za zadnjih 12 mesecev pri delodajalcu.

Ohranja se torej zmanjšanje v splošni višini 100 % PP zaposlenih v Sloveniji, dodaja pa se možnost zmanjšanja do višine 100 % povprečne mesečne plače delavca, vključno z nadomestili plače, izplačanih za zadnjih 12 mesecev pri delodajalcu, če je to za zavezanca ugodneje.

Primeri:

- Če delodajalec izplača poslovno uspešnost 20. 11. v tekočem letu (datum izplačila plače za oktober je 18. 11.), se za obdobje določanja povprečja upošteva obdobje oktober tekočega leta in še 11 mesecev nazaj.
- Če je izplačilo poslovne uspešnosti 5. 11. v tekočem letu (plačilni dan za izplačilo plače pa 18. 11.), se za obdobje določanja povprečja upošteva obdobje september tekočega leta in še 11 mesecev za nazaj (ob izplačilu poslovne uspešnosti 5. 11. namreč še ni izplačana plača za oktober, zato se upošteva plača za september).

Pri izračunu mesečnega povprečja se upoštevajo vse plače in nadomestila plače, izplačane za to obdobje pri delodajalcu. Če za določen mesec ni bilo izplačila plače oziroma nadomestila plače pri delodajalcu, se tak mesec pri izračunu mesečnega povprečja ne upošteva. Če je delavec pri

delodajalcu zaposlen krajše obdobje, se pri izračunu povprečja upošteva krajše obdobje, in sicer vse polne mesece zaposlitve, ne glede na to, ali je delavec zaposlen za polni delovni čas ali ne.

Izvem oproščenih prispevkov za socialno varnost iz davčno priznanih prihodkov in odhodkov – (5. člen ZDoh-2Z)

Obvezni prispevki za socialno varnost, ki se nanašajo na socialno zavarovanje zavezanca, ki jih za zavezanca v skladu s posebnimi predpisi plačuje Slovenija ali samoupravna lokalna skupnost, se ne štejejo za prihodek in se ne priznajo kot odhodek zavezanca v skladu z novim tretjim odstavkom 56. člena ZDoh-2. V skladu s prehodno določbo ZDoh-2 (27. člen ZDoh-2Z) se izvem upošteva že pri izpolnjevanju davčnega obračun za leto 2021, ki ga je treba oddati do 3. 5. 2022.

Sprememba olajšave za zaposlovanje in nova olajšava za zaposlovanje mladih, ki se zaposlujejo prvič (6. člen ZDoh-2Z)

S spremembami 61.a člena ZDoh-2 se širi obseg olajšave za zaposlovanje, in sicer na zaposlovanje oseb s poklici, za katere na trgu ni dovolj kadra glede na potrebe delodajalcev. Višina olajšave oziroma znižanje davčne osnove v primeru zaposlitve takšne osebe se ne spreminja oziroma je določena v višini 45 % plače te osebe, vendar največ v višini davčne osnove. Višji znesek olajšave (55% plače osebe) je možno uveljavljati za zaposlovanje mlajših od 25 let, ki se prvič zaposlujejo. Minister, pristojen za delo, v soglasju z ministrom, pristojnim za finance, določi poklice, za katere na trgu dela primanjkuje iskalcev zaposlitve in se zanje lahko uveljavlja olajšava za zaposlitev osebe v poklicu, za katerega na trgu dela primanjkuje iskalcev zaposlitve.

Povišanje olajšave za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju (7. člen ZDoh-2Z)

S tem členom se v 64. členu ZDoh-2 določi povišanje olajšava za zavezanca, ki sprejme vajenca, dijaka ali študenta po učni pogodbi za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju z 20 % na 80 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji za vsak mesec izvajanja praktičnega dela posamezne osebe v strokovnem izobraževanju.

Nova olajšava za vlaganja v digitalno preobrazbo in zeleni prehod (8. člen ZDoh-2Z)

Z novim 65.a členom ZDoh-2 se določa nova olajšava za vlaganja v digitalno preobrazbo in zeleni prehod. Olajšava je določena v višini 40% kvalificiranih vlaganj. Ta člen splošno določa, kaj se šteje za kvalificirana vlaganja, podrobnejše opredelitve bodo določene s podzakonskim aktom.

Spremembe pri olajšavah za donacije in nova olajšava za donacije izvajalcem programov vrhunškega športa za vlaganja v vrhunski šport (9. člen ZDoh-2Z)

S tem členom se v 66. členu ZDoh-2 določa višja olajšava za donacije od veljavne, in sicer se olajšava povečuje na 1 % obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu.

Nadalje se širi možnost uveljavljanja dodatnega znižanja davčne osnove, in sicer se višji znesek olajšave lahko uveljavlja, poleg za kulturne namene in za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, še za športne namene.

Nadalje se določa novo, dodatno, posebno olajšavo za podporo vrhunskemu športu v višini 3,8 % obdavčljive prihodka davčnega obdobja zavezanca. Ta nova olajšava se lahko uveljavlja za izplačila za vse izvajalce programa vrhunškega športa. Olajšava se lahko uveljavlja tudi za prejemnike (izvajalce vrhunškega športa), ki niso t. i. nepridobitne organizacije.

Znižanje odstotka normiranih stroškov pri ugotavljanju davčne osnove od dohodka iz oddajanja premoženja v najem (10. člen ZDoh-2Z) in znižanje davčne stopnje (26. člen ZDoh-2Z)

Odstotek priznanih normiranih stroškov pri ugotavljanju davčne osnove od dohodka iz oddajanja premoženja v najem se znižuje s 15 % na 10 % dohodka, doseženega z oddajanjem premoženja v najem.

Poleg tega se znižuje stopnja dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem s 27,5 % na 15 %. Od dohodka iz oddajanja premoženja v najem se tako od 1. 1. 2022 dalje dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu 77. členom ZDoh-2, po 15-odstotni stopnji.

Spremembe, ki zadevajo dohodek iz kapitala: obresti, dividende in dobiček iz kapitala (11. člen 12. člen in 25. člen ZDoh-2Z)

V 90. členu ZDoh-2, ki opredeljuje dividende, se črta 6. točka četrtega odstavka. Od 1. 1. 2022 dalje se tako kot dividenda po poglavju III.6.3. ZDoh-2 več ne obdavčuje izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe.

S spremembo prvega odstavka 96. člena ZDoh-2 se določa, da se dohodnine ne plača od dobička iz kapitala, doseženega pri odsvojitvi kapitala po 15 letih imetništva, namesto dosedanjih 20 let.

Spreminjajo se tudi stopnje dohodnine od dohodka iz kapitala (tj. od obresti, dividend in dobička iz kapitala). Stopnja dohodnine se znižuje s 27,5 % na 25 %.

Stopnje dohodnine od dobička iz kapitala se znižuje vsakih pet let imetništva kapitala in znašajo:

1. do dopolnjenih petih let imetništva kapitala: 25 %
2. po dopolnjenih petih letih imetništva kapitala: 20 %
3. po dopolnjenih desetih letih imetništva kapitala: 15 %

Spremembe v zvezi z letno davčno osnovo (13., 14., 21. in 24. člen ZDoh-2Z)

Z dopolnitvijo prvega odstavka 109. člena se zavezancu daje možnost, da se odloči, da se njegovi dohodki iz kapitala in dohodki iz oddajanja premoženja v najem obdavčijo z dohodnino sintetično, tj. skupaj z vsemi dohodki fizičnih oseb, ki se všttevajo v letno davčno osnovo (tj. dohodek iz zaposlitve, dohodek iz dejavnosti, razen dohodka iz dejavnosti, če se davčna osnova od tega dohodka v davčnem letu ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti in iz prenosa premoženjske pravice ter drugi dohodki), po progresivnih davčnih stopnjah in ob upoštevanju davčnih olajšav.

Zavezanec se ne more odločiti, da se le nekateri njegovi dohodki iz kapitala oziroma dohodki iz oddajanja premoženja v najem, ki jih je dosegel, obdavčijo z dohodnino sintetično, drugi pa ostanejo obdavčeni z dohodnino po proporcionalni stopnji kot končnim davkom. Lahko pa se zavezanec odloči, da se njegovi dohodki iz kapitala in dohodki iz oddajanja premoženja v najem obdavčijo z dohodnino sintetično, tudi če v letu ni dosegel dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo tega leta.

Ureja se tudi način uveljavljanja odločitve davčnega zavezanca o všttevanju davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo. Pri tem gre za izbiro zavezanca, s katero mora na predpisan način seznaniti davčni organ; bodisi z vložitvijo ugovora zoper informativni izračun dohodnine (z dopolnitvijo informativnega izračuna v skladu s petim odstavkom 267. člena ZDavP-2), bodisi z vložitvijo napovedi za odmero dohodnine v skladu s šestim odstavkom 267. člena ZDavP-2, če zavezancu rezidentu informativni izračun ni bil vročen do roka za vročitev informativnega izračuna. Ne more pa zavezanec te odločitve

uveljavljati z vložitvijo davčne napovedi za odmero dohodnine na podlagi samoprijave iz 63. člena ZDavP-2.

Ta način lahko zaveznec uveljavlja od odmernega leta 2022 dalje, za odmero, ki se bo izvajala v letu 2023 in naprej.

V kolikor se bo zavezanec odločil, da se njegovi dohodki iz kapitala in dohodki iz oddajanja premoženja v najem obdavčijo z dohodnino sintetično, se bo dohodnina, izračunana od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem z obračunom davčnega odtegljaja ali izračunana v odločbi davčnega organa, izdani na podlagi napovedi zavezanca, štela za akontacijo dohodnine.

Na novo se ureja način vključitve v letno davčno osnovo za plačila za poslovno uspešnost za primere, ko se bo nobdavčena višina določala z upoštevanje višine povprečne mesečne plače delavca. V tem primeru se v letno davčno osnovo od plačila za poslovno uspešnost vštevja vsota tega dohodka, ki presega 100 % PP mesečne plače delavca, vključno z nadomestili plače, izplačane v letu in v mesecu januarju po letu, za katero se dohodnina odmerja, zmanjšana za sorazmerni del prispevkov za socialno varnost, glede na delež teh dohodkov, ki se vštevajo v davčno osnovo.

Povečanje splošne olajšave (14. in 28. člen ZDoh-2Z)

S spremembo prvega odstavka 111. člena ZDoh-2 se splošna olajšava s 3.500 evrov zvišuje na 7.500 evrov letno.

S prehodno določbo pa se v prehodnem obdobju uvaja postopno dvigovanje splošne olajšave. Določa se triletno prehodno obdobje, in sicer za davčno leto 2022, v katerem bo splošna olajšava znašala 4.500 evrov, za davčno leto 2023, v katerem bo splošna olajšava znašala 5.500 evrov, ter za davčno leto 2024, v katerem bo splošna olajšava znašala 6.500 evrov. Na ciljno višino 7.500 evrov se bo prešlo v davčnem letu 2025.

Za davčno leto 2022 znaša splošna olajšava 4.500 evrov. Na podlagi uskladitve zneskov za izračun dodatne splošne olajšave za leto 2022 tako velja:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
Nad	Do	
	13.716,33	$4.500,00 + (19.261,43 - 1,40427 \times \text{skupni dohodek})$
13.716,33		4.500,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja pa se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
Nad	Do	
	1.143,03	$375,00 + (1.605,12 - 1,40427 \times \text{bruto dohodek})$
1.143,03		375,00

Olajšava za starejše in olajšava za prostovoljno opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči (15. člen ZDoh-2Z)

Na novo se olajšava za rezidente po dopolnjenem 70. letu starosti v letni višini 1.500 evrov. Hkrati se vzpostavlja olajšava za rezidenta, ki v skladu s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami prostovoljno in nepoklicno opravlja operativne naloge zaščite, reševanja in pomoči nepretrgoma najmanj deset let in ga upravni organ, pristojen za zaščito, reševanje in pomoč, vodi v evidenci, za katerega se prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 1.500 evrov letno.

Navedeni olajšavi se bosta lahko upoštevali že med letom pri izračunu akontacije dohodnine. Upoštevali jih bodo že plačniki davka v obračunih davčnih odtegljajev (REK obrazcih), in sicer 1/12 zneska osebne olajšave (125 evrov mesečno) pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz delovnega razmerja oz. pokojnine, dosežene pri glavnem delodajalcu, ter pri izračunu akontacije dohodnine od drugega dohodka po 105. členu ZDoh-2, ki se izplačuje redno za mesečno obdobje. Olajšavo v zvezi z opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči upošteva glavni delodajalec, izplačevalec pokojnine ali izplačevalec drugega dohodka pri izračunu akontacije dohodnine na podlagi podpisanega obvestila zavezanca (vzorec obrazca bo objavljen na spletni strani eDavkov). Za uveljavljanje olajšave za starejše posebno uveljavljanje ni predpisano (plačnik davka jo upošteva avtomatično na podlagi podatkov o starosti prejemnika dohodka).

Zavezanci, ki prejemajo dohodke iz tujine, pa bodo navedeni olajšavi uveljavljali v vloženi napovedi za odmero akontacije dohodnine.

Olajšava za status dijaka ali študenta (16. člen ZDoh-2Z)

S spremembo 113. člena ZDoh-2 se za posebno olajšavo za rezidente, ki se izobražujejo in imajo status študenta do dopolnjenega 26. leta starosti, prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo na podlagi napotnice pooblaščenice organizacije ali Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom, v skladu s predpisi s področja zaposlovanja, odpravlja določanje višine olajšave z vezavo na splošno olajšavo. Olajšava je določena v absolutnem znesku 3.500 evrov in se ne spreminja.

Uskladitev olajšav (17. in 29. člen ZDoh-2Z)

V skladu s prehodnimi določbami ZDoh-2Z se prva uskladitev olajšav in lestvice opravi za leto 2022. Letne olajšave (na podlagi katerih so izračunani mesečni zneski olajšav) so določene v Pravilniku o določitvi usklajenih zneskov olajšav, enačbe za določitev olajšave in lestvice za odmero dohodnine za leto 2022.

Olajšave za vzdrževane otroke so tako za leto 2022 sledeče:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
Za prvega vzdrževanega otroka	2.510,03	209,17
Za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	9.094,90	757,91
Za drugega vzdrževanega otroka	2.728,72	227,39
Za tretjega vzdrževanega otroka	4.551,10	379,26
Za četrtega vzdrževanega otroka	6.373,48	531,12
Za petega vzdrževanega otroka	8.195,86	682,99

Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.822,38 evra (mesečno za 151,87 evra) glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.

Olajšave za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana je za leto 2022 določena v višini 2.510,03 evrov (mesečno 209,17 evrov).

Osebna olajšava za rezidenta, invalida s 100 % telesno okvaro, znaša v letu 2022 po uskladitvi s koeficientom rasti cen 18.188,61 evrov (mesečno 1.515,72 evrov).

Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje se prizna največ do zneska premije, ki je enak 24 % obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zavarovanca oziroma 5,844 % pokojnine zavarovanca in ne več kot 2.903,66 evrov letno.

Lestvica za odmero dohodnine (20. in 29. člen ZDoh-2Z)

S spremembo 122. člena ZDoh-2 se stopnja dohodnine v najvišjem razredu iz 50 % spremeni na 45 %.

V skladu s prehodnimi določbami ZDoh-27 se že za leto 2022 s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin uskladijo tudi davčne osnove in temu primerno izračunajo zneski dohodnine. Lestvica za odmero dohodnine za leto 2022 je objavljena v Pravilniku o določitvi usklajenih zneskov olajšav, enačbe za določitev olajšave in lestvice za odmero dohodnine za leto 2022:

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
Nad	Do		
	8.755,00		16 %
8.755,00	25.750,00	1.400,80	+ 26 % nad 8.755,00
25.750,00	51.500,00	5.819,50	+ 33 % nad 25.750,00
51.500,00	74.160,00	14.317,00	+ 39 % nad 51.500,00
74.160,00		23.154,40	+ 45 % nad 74.160,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2022 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta.

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
Nad	Do		
	729,58		16 %
729,58	2.145,83	116,73	+ 26 % nad 729,58
2.145,83	4.291,67	484,96	+ 33 % nad 2.145,83
4.291,67	6.180,00	1.193,08	+ 39 % nad 4.291,67
6.180,00		1.929,53	+ 45 % nad 6.180,00

Možnost spremembe stopnje akontacije dohodnine od pokojnine oziroma poklicne pokojnine, ki jo izplačuje delodajalec, ki ni glavni delodajalec (22. člen ZDoh-2Z)

Uvaja se možnost (novi šestnajsti odstavek 127. člena ZDoh-2), da se lahko rezidentu izračuna akontacija dohodnine od dohodka, od katerega se prizna zmanjšanje dohodnine v skladu s tretjim

in šestim odstavkom 112. člena tega zakona (pokojnine iz obveznega PIZ ali od poklicne pokojnine), ki ga izplačuje delodajalec, ki ni glavni delodajalec:

- po stopnji, ki je višja od 25 % (največ do 45 %),
- po stopnji, ki je nižja od 25 % (najmanj 1 %)
- se akontacija dohodnine ne izračuna in ne plača.

O tem se odloči zavezanec sam, o čemer mora obvestiti davčni organ in izplačevalca dohodka, če oceni, da akontacija dohodnine ni ustrezna glede na pričakovano dohodnino na letni ravni, pri čemer se smiselno upošteva določba 286. člena Zakona o davčnem postopku - ZDavP-2. V skladu z navedenim določilom davčni organ davčnemu zavezancu na podlagi njegovega obvestila izda potrdilo o spremembi stopnje akontacije dohodnine oziroma da se akontacije dohodnine ne izračuna in ne plača. Izplačevalec dohodka izračuna in odtegne akontacijo dohodnine po spremenjeni stopnji (oziroma jo ne odtegne) šele, ko zavezanec predloži potrdilo davčnega organa. Potrdilo velja za obdobje davčnega leta. V tem času lahko davčni zavezanec zahteva spremembo potrdila ali ga prekliče. Obrazci obvestila o spremembi stopnje akontacije dohodnine, obvestila o spremembi potrdila in obvestila o preklicu potrdila bodo objavljeni na eDavkih.

Zavezanec, ki dosega pokojnino iz tujine, bo odločitev o stopnji akontacije dohodnine navedel v predpisanem obrazcu napovedi za odmero akontacije dohodnine od pokojnine (DOHZAP1A).

Začetek veljavnosti in uporabe novele ZDoh- 2Z (30. člen ZDoh-2Z)

S prvim odstavkom tega člena se določata uveljavitev in začetek uporabe tega zakona. Zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne za davčno leto, ki se začne 1. januarja 2022, ter naslednja davčna leta. Z drugim odstavkom tega člena se določa uporaba Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19 in 66/19), veljavnega do začetka veljavnosti tega zakona, še do začetka uporabe tega zakona.

Na podlagi novele ZDoh-2Z bodo spremenjeni tudi naslednji pravilniki:

- Pravilnik o obrazcih za napovedi za odmero akontacije dohodnine ter o obrazcih za napovedi za odmero dohodnine od dohodka iz kapitala in dohodka iz oddajanja premoženja v najem
- Pravilnik o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu
- Pravilnik o izvajanju Zakona o davčnem postopku
- Pravilnik o obrazcu informativnega Izračuna dohodnine in obrazcu napovedi za odmero dohodnine
- Pravilnika o dostavi podatkov za odmero dohodnine
- Pravilnik o davčnem obračunu akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti
- Pravilnik o olajšavi za zaposlitev osebe v poklicu, za katerega na trgu dela primanjkuje iskalcev zaposlitve

II.

Novela ZDoh-2Z je bila sprejeta v letu 2022 in se uporablja retroaktivno od 1. januarja 2022, zato so v nadaljevanju pojasnjeni načini oziroma postopki za uveljavljanje sprememb, ki jih ta prinaša, vključno z načini, ki bodo zavezancem, katerim je davčna obveznost v letu 2022 nastala pred uveljavitvijo novele ZDoh-2Z, omogočili, da uveljavlja določitev obveznosti po pravilih ZDoh-2Z.

Dohodki, ki se ne všttevajo v letno davčno osnovo oziroma se za njih obračunana (akontacija) dohodnine šteje za dokončni davek

Za dohodke, ki se ne všttevajo v letno davčno osnovo oziroma se od njih obračunana (akontacija) dohodnina šteje za dokončni davek (dividende, obresti, dohodki iz oddajanja premoženja v najem, dobiček iz kapitala od odsvojitve nepremičnin, dohodki iz zaposlitve nerezidentov), in so bili prejeti ter je davčna obveznost nastala pred uveljavitvijo tega zakona, plačnik davka lahko vloži popravek obračuna davčnega odtegljaja.

Za dohodke, ki se ne všttevajo v letno davčno osnovo oziroma se od njih obračunana (akontacija) dohodnina šteje za dokončni davek (dobiček iz kapitala od odsvojitve nepremičnin, dohodki iz zaposlitve nerezidentov), in so bili prejeti ter je bila dohodnina odmerjena pred uveljavitvijo tega zakona z odločbo davčnega organa, lahko zavezanec zahteva vračilo preveč plačane dohodnine.

Dohodki, ki se všttevajo v letno davčno osnovo

Za te dohodke se bodo nova pravila, določena z ZDoh-2Z, uporabila pri letni odmeri dohodnine. Davčni organ bo opravil ustrezen poračun dohodnine zaradi preveč plačane akontacije dohodnine na podlagi obračunov davčnega odtegljaja za izplačila dohodkov, prejete pri izplačevalcih, ki so plačniki davka, pred uveljavitvijo novele ZDoh-2Z in na podlagi odmernih odločb, ki so bile zavezancu izdane pred uveljavitvijo ZDoh-2Z na podlagi njegove napovedi za dohodke, prejete pri izplačevalcih, ki niso plačniki davka.

Plačnik davka spremenjene določbe ZDoh-2 upošteva prvič v obračunu davčnega odtegljaja za dohodke, ki bodo zavezancu izplačani po uveljavitvi novele ZDoh-2Z.

Plačnik davka bo lahko tudi za dohodke, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, izplačane pred uveljavitvijo novele ZDoh-2Z, davčnemu organu predložil popravek obračuna davčnega odtegljaja, v primeru izplačila dohodka, za katerega je z novelo ZDoh-2Z predvidena ugodnejša davčna obravnava (npr. boniteta za službeni avto na električni pogon, izplačilo družinske pokojnine, idr.).

Davčni organ bo pri zavezancih, ki so za dohodke, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, vložili napoved za odmero akontacije dohodnine od dohodkov izplačevalcev, ki niso plačniki davka (npr. plače, pokojnine iz tujine), spremenjene določbe ZDoh-2 upošteval v odmernih odločbah, izdanih po uveljavitvi novele ZDoh-2Z. Zavezancem, ki so za tovrstne dohodke, že prejeli odmerne odločbe pred uveljavitvijo novele ZDoh-2Z, bo davčni organ opravil poračun pri letni odmeri dohodnine. Zavezancu, ki želi ustrezeni popravek odmere akontacije dohodnine že med letom 2022, pa bo davčni organ na podlagi njegove zahteve na novo odmeril akontacije dohodnine.

Dohodek iz dejavnosti

Izvem oproščenih prispevkov za socialno varnost iz davčno priznanih prihodkov in odhodkov– (5. člen ZDoh-2Z)

Obvezni prispevki za socialno varnost, ki se nanašajo na socialno zavarovanje zavezanca, ki jih za zavezanca v skladu s posebnimi predpisi plačuje Slovenija ali samoupravna lokalna skupnost, se ne štejejo za prihodek in se ne priznajo kot odhodek zavezanca v skladu z novim tretjim odstavkom 56. člena ZDoh-2. V skladu s prehodno določbo ZDoh-2 (27. člen ZDoh-2Z) se izvem upošteva že pri izpolnjevanju davčnega obračun za leto 2021, ki ga je potrebno oddati do 3. 5. 2022.

Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo **z upoštevanjem normiranih odhodkov**, in davčnega obračuna do uveljavitve novele ZDoh-2Z še niso oddali, lahko prihodke iz naslova oproščenih

prispevkov izvzamejo iz prihodkov v davčnem obračunu, in sicer v zap. št. 2.6 davčnega obračuna (na enak način kot v davčnem obračunu za leto 2020). Zavezanci – normiranci, ki so do uveljavitve novele ZDoh-2 davčni obračun že oddali, pa prihodkov iz naslova oproščenih prispevkov pri oddaji niso izvzeli iz davčnega obračuna, lahko oddajo popravek davčnega obračuna in prihodke iz naslova oproščenih prispevkov izvzamejo v zap. št. 2.6 davčnega obračuna.

Zavezancem, ki davčno osnovo ugotavljajo **z upoštevanjem dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov**, prihodkov in odhodkov iz davčnega obračuna za leto 2021 **ni treba izvzemati**, saj izvzem prihodkov in odhodkov iz davčnega obračuna **ne vpliva na davčno osnovo**. V kolikor davčni zavezanci vseeno želijo izvzeti prihodke in odhodke iz naslova oproščenih prispevkov iz davčnega obračuna, lahko opravijo izvzem na prihodkovni strani v zap. št. 2.6 davčnega obračuna (*Izvzem prihodkov zaradi predhodno nepriznanih odhodkov*), na odhodkovni strani pa v zap. št. 6.26 davčnega obračuna (*Drugi nepriznani odhodki*).

Pri oddaji popravka obračuna je potrebno v eDavkih odpreti že oddan obrazec obračuna DDD-
DDD. Na vrhu obrazca se klikne na gumb »Popravek« in izbere vrsta dokumenta, ki se oddaja (»P« oziroma »Z«).

Izvzem prihodkov in odhodkov iz davčnega obračuna v zgoraj navedenih zaporednih številkah davčnega obračuna **velja le pri oddaji davčnega obračuna za leto 2021**. Za davčni obračun, ki bo oddan za davčno obdobje, ki se začne od 1. 1. 2022 naprej, so v davčnem obračunu predvidene nove zaporedne številke, in sicer na prihodkovni strani zap. št. 2.9 (*Izvzem prihodkov iz naslova obveznih prispevkov za socialno varnost, ki jih za zavezanca v skladu s posebnimi predpisi plačuje Slovenija ali samoupravna lokalna skupnost, v skladu s tretjim odstavkom 56. člena ZDoh-2*) na odhodkovni strani pa zap. št. 6. 30 (*Izvzem odhodkov iz naslova obveznih prispevkov za socialno varnost, ki jih za zavezanca v skladu s posebnimi predpisi plačuje Slovenija ali samoupravna lokalna skupnost, v skladu s tretjim odstavkom 56. člena ZDoh-2*). Izvzem odhodkov iz davčnega obračuna se lahko opravi samo pri zavezancih, ki davčno osnovo ugotavljajo z upoštevanjem normiranih odhodkov, saj zavezanci-normiranci, odhodkov v davčnem obračunu ne ugotavljajo. Pri zavezancih-normirancih, se tako izvzemajo samo prihodki v zap. št. 2.9. davčnega obračuna.

Zavezanci, ki so za leto 2022 že oddali davčni obračun (npr. ob prenehanju, smrti, stečaju...) prilagajanje prihodkov in odhodkov izvedejo s popravkom davčnega obračuna v zaporednih št. 6.30 in 2.9. Pri oddaji popravka obračuna je potrebno v eDavkih odpreti že oddan obrazec obračuna DDD-
DDD. Na vrhu obrazca se klikne na gumb »Popravek« in izbere vrsta dokumenta, ki se oddaja (dokument »P« oziroma »Z«).

Obračun davčnega odtegljaja od dohodkov iz nematerializiranih finančnih instrumentov (obračun NUI)

Z ZDoh-2Z se spreminja davčna stopnja dohodnine od dohodka iz kapitala iz 27,5% na 25%, zato se v skladu z določbami 383.c člena Zakona o davčnem postopku – ZDavP-2 spremeni tudi davčna stopnja, po kateri se obračuna davčni odtegljaj od dohodkov iz nematerializiranih finančnih instrumentov (obračunu NUI). Plačniki davka, ki so že oddali obračun davčnega odtegljaja za izplačila dohodkov v letu 2022 in so obračunali davčni odtegljaj od teh dohodkov po stopnji 27,5%, lahko oddajo popravek obračuna NUI z obračunom davčnega odtegljaja po stopnji 25%. Že plačano razliko v davku bodo plačniki davka lahko poračunali z naslednjo obveznostjo ali pa zahtevali vračilo. Razliko v obračunanem davku zaradi nižje davčne stopnje mora plačnik davka nakazati prejemniku dohodka.